

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. V.

Vsebina. 46. Litterae apostolicae de instituto Sodalitio universali, quod ab Adoratione reparatrice Sanctissimi Sacramenti nuncupatur. — 47. Grško-katoliška cerkev v Metliki. — 48. Duhovne vaje za čč. gg. duhovnike. — 49. Duhovne vaje za p. n. gg. učitelje. — 50. Obletnica za pokojno cesarico Elizabeto. — 51. Razglas gledé odgovora na vprašanja o socijalnem delovanju katoliške cerkve. — 52. Kanonična vizitacija in sv. birma. — 53. Raziskavanje po maticah. — 54. Sit rationabile obsequium. — 55. Konkurni razpis. — 56. Škofijska kronika.

1899.

46.

LEO PP. XIII.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM MOTU PROPRIO.

Quum nonnullorum pietati placuisset, templum in Urbe Ioachimo patrono caelesti in oculis prope Nostris excitari, quod quinquagenariam cum sacerdotii tum etiam episcopatus Nostri memoriam posteritati proderet, consilium quidem hac de causa volentes probavimus, quod pulchrum videbatur divinorum in Nos beneficiorum recordationem perenni monumento consecrari. Cui quidem consilio catholici homines tam prompto animo tamque alacri assensere, ut magnam pecuniae vim undique in eam rem, nulla interposita mora, contulerint. Luculentum istud amoris et obsequii testimonium eo libentiori voluntate complexi sumus, quod exstructum iri sciebamus opus in regione urbana ubi frequentior multitudo, sed pauciora in animorum salutem adiumenta. Admota igitur aedificationi manus; eaque animose adeo promota, ut spes inderetur fore brevi perficiendam. At, quod est omnibus cognitum, secus admodum ac speratum cessit, totiusque rei procuratio perperam perturbateque habita. Eapropter, ne catholicorum voluntas frustraretur, procurandi operis provinciam Venerabili Fratri Iosepho Mariae Constantini Archiepiscopo Patrensi interim demandavimus, atque Hippolytum Onesti sacerdotem templo regundo praefecimus; absolutionemque operis, unaque aes alienum quo premebatur, ad Nosmetipsos traduximus. Quia vero nunc placet rem stabili firmaque ratione constituere, ad Sodales a Sanctissimo Redemptore consilia convertimus. Novimus enim quae illi ab Alphonso patre legifero proposita acceperint; ut videlicet id solemne habeant sibi quod proprium, studium omne

in plebem intendere christianis moribus ac pietate excolendam. Hos igitur Sodales ad administrationem rectionemque Aedis Ioachimianae supra dictae designamus, ut in ea munia pietatis ac religionis omnia, ut moris est, exequantur. Sed id edicimus profiteamurque, ipsam Ioachimianam Aedem, et quaecumque adiacent opera, iuris Nostri proprii et perpetui esse, ac Nostrorum in pontificatu Successorum. Quum autem in Ioachimiano templo, tamquam in sede principe, constitutum sodalium sit Sacramento augusto perpetua adoratione colendo, ad inlatas praesertim Numini iniurias adprecando redimendas, illud his litteris Nostris, sicuti alias probavimus, ita confirmamus. Quocirca rata esse volumus quae iam decrevimus, per litteras in forma Brevis datas die VI mensis Martii anno MDCCCLXXXIII, sacrarum Indulgentiarum munera iis omnibus, qui ordini sodalium supra dicto dederint nomen. Quidquid autem potestatis Antonio Brugidou, dioecesis Lugdunensis sacerdoti, eiusdem sodalitii gratia, concessum fuit per litteras Apostolicas tum die VI mensis Martii anno MDCCCLXXXIII, tum die XXVII mensis Septembris anno MDCCCXC, tum die XXII mensis Septembris anno MDCCCXCIII, prorsus abrogamus et in Alphonsianum Institutum transferimus. Erit vero auctoritatis Nostrae ex eiusdem Instituti religiosi viris unum legere, cui totius rei curam committamus ad normam legum, quas opportune Nos perluturos iampridem professi fuimus in litteris supra dictis. Haec statuimus et iubemus, contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum die XX Iulii MDCCCXCVIII, Pontificatus Nostri anno vicesimo primo.

Leo PP. XIII.

STATUTA

PII SODALITII SUB TITULO AB ADORATIONE REPARATRICE GENTIUM CATHOLICARUM.

I. Pium Sodalitium universale, quod ab Adoratione SSmi Sacramenti Reparatrice gentium catholicarum titulum obtinet, iam canonice erectum, in Ecclesia Sancto Ioachimo in Urbe dicata, tanquam in sede principe, constitutum est.

II. Sicut administratio et rectio supradictae Ecclesiae, ita et pii Sodalitii ab Adoratione Reparatrice directio, cura atque procuratio commissae omnino sunt Sodalibus Congregationis a SSmo Redemptore, qui eximium catholicae Ecclesiae Doctorem Sanctum Alphonsum Mariam de Ligorio institutorem habent et patrem.

III. Sacerdos Congregationis a SSmo Redemptore, electus pro tempore a suo Superiore Generali ad regendam Ioachimianam Aedem in Urbe, fungetur etiam munere Directoris generalis pii Sodalitii ab Adoratione, cum iuribus et officiis adnexis, salva tamen in his omnibus subiectione ipsius Directoris Superioribus Congregationis suae, iuxta istius leges et statuta.

IV. Superior Generalis laudatae Congregationis deputare poterit, ad beneplacitum suum, duos Sacerdotes e Sodalibus sibi subditis, qui Directorem generalem adiuvent, eiusque vices gerant, in expediendis negotiis et in obeundis actibus pii Sodalitii ab Adoratione.

V. Ad Directorem generalem iure proprio pertinet constituere Directores dioecesanos, vel quasi-dioecesanos pii Sodalitii in totius Orbis Dioecesibus, et in terris Missionum: ipse electionis diplomata subscribit. Poterit autem ob iustas causas hoc subscribendi munus suis duobus coadiutoribus committere.

VI. Directores dioecesani vel quasi-dioecesani agunt cum Directore generali de negotiis quae utilitatem, incrementum rectamque procedendi rationem pii Sodalitii respiciunt. Mittent etiam ad eundem pias oblationes, quas tum Sodales tum alii Christifideles sponte conferre voluerint pro Ecclesia S. Ioachimi, Sodalitii sede principe, ut in hac divini cultus, et praesertim Adorationis Reparatricis, actus congruenti decore persolvantur.

VII. Pio Sodalitio ab Adoratione Reparatrice nomen dare cupientes cum Directore generali agant, si Romae sunt; cum ipso vel cum Directore dioecesano, sive quasi-dioecesano, si extra Romam morantur.

VIII. In Ecclesia S. Ioachimi Romae, opus Adorationis Reparatricis universalis hac piarum exercitationum serie explicabitur:

1° Omnibus per annum diebus Dominicis et Festis de praecepto: — Mane, hora circiter octava, celebratio Missae cum expositione SSmi Sacramenti; post Missam, litaniae lauretanae, *Tantum ergo* etc., benedictio cum SSmo Sacramento. — Vespere, expositio SSmi Sacramenti tandiu, dum recitatur tertia pars Rosarii et ca-

nuntur litaniae lauretanae, *Tantum ergo* etc.; deinde benedictio cum SSmo.

2° Omnibus per annum feriis quintis, excepta maiori hebdomada: — Mane, celebratio Missae cum expositione SSmi Sacramenti et cum cantu Psalmi 50^{mi} *Miserere mei Deus*; benedictio cum SSmo. — Vespere, expositio SSmi Sacramenti per tres horas ante occasum solis, tertia pars Rosarii, *Tantum ergo* etc., et benedictio cum SSmo.

3° In omnibus aliis feriis per annum, exceptis quatuor ultimis diebus maioris hebdomadae: — Vespere, expositio SSmi Sacramenti hora opportuna, preces expiationis, tertia pars Rosarii, litaniae lauretanae. *Tantum ergo* etc., benedictio cum SSmo.

4° Tribus diebus ante feriam IV cinerum: — Mane, Missa cum expositione SSmi. — Vespere, omnia ut in feriis quintis per annum. Expositio autem SSmi fiat hora congruenti iuxta iudicium Superioris.

5° In prima feria sexta cuiusque mensis: mane, Missa cum expositione SSmi Sacramenti et recitatio Coronulae SSmi Cordis Iesu.

6° In singulis sextis feriis Quadragesimae: pium exercitium Viae Crucis.

7° In festo Corporis Christi, mane canitur Missa; — vespere, ut in aliis feriis quintis per annum.

8° In Dominica infra octavam Corporis Christi, fit Processio.

9° Epiphania Domini habetur ut festum speciale pro Adoratione Reparatrice. Mane, canitur Missa. Vespere, ut in aliis festis per annum de praecepto.

10° In festo S. Ioachimi titularis Ecclesiae, — mane canitur Missa; vespere, ut in aliis festis per annum diebus.

11° In festis solemnioribus, quae propria sunt Congnis SSmi Redemptoris, omnia disponantur de iudicio et ad praescriptum Superioris ipsius Congnis.

12° Si aliquando, datis per annum diebus, ob rerum peculiarium adiuncta, aliquid immutandum videbitur circa Adorationis Reparatricis actus supra enumeratos, Director generalis singulis vicibus providebit, de consensu tamen Superioris sui.

IX. Ordo dierum, diversis nationibus assignatorum pro Adoratione Reparatrice, in posterum statuitur ut infra.

Dies Dominica. Pro Italia, Gallia, Hispania, Portugalia, Belgio.

Feria secunda. Pro omnibus aliis regionibus Europae continentalis et insularis.

Feria tertia. Pro Asia.

Feria quarta. Pro Africa.

Feria quinta. Pro America septentrionali et centrali.

Feria sexta. Pro America meridionali.

Sabbato. Pro Oceania.

X. Qui pio Sodalitio nomen dant, ex quacunque gente, per dimidiam circiter horam orationi vacant coram SSmo semel in hebdomada, in die suae cuiusque nationi assignata, ut in numero praecedenti; vel alio hebdomadae die, si legitime impediti fuerint. Adscripti, in Urbe degentes, dimidiam horam, ut supra, in oratione insumunt in Ecclesia, in qua SSmm expositum est in forma Quadraginta Horarum; qui extra Romam degunt, in qualibet Ecclesia in qua SSmm Sacramentum asseruatur.

XI. SSmus Dnus Noster Leo PP. XIII rata esse voluit quae iam decrevit, per litteras in forma Brevis datas die 6 mensis Martii anni 1883, sacrarum Indulgentiarum munera iis omnibus qui ordini Sodalium ab Adoratione Reparatrice dederint nomen. Praeterea nonnullas alias Indulgentias, motu proprio, largitus est sub die 6 mensis Septembris anni 1898.

XII. Praedictarum omnium Indulgentiarum summarium hoc est:

1º Omnibus et singulis pio Sodalitio adscriptis extra Urbem degentibus, qui, iuxta ipsius Sodalitii instituta, in sua quisque regione, quamlibet Ecclesiam devote visitaverint, in qua Sacramentum Augustum asseruatur, et coram Ipso per mediam circiter horam oraverint, dummodo reliqua pietatis iniuncta opera praestiterint, consequuntur quotidie omnes et singulas Indulgentias, peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes, quas consequerentur si adessent Oratione Quadraginta Horarum iisdem diebus in Ecclesiis Urbis (Breve 6 Martii 1883), idest: *Indulgentiam Plenariam*, si vere poenitentes, confessi ac sacra communione refectioni per dimidiam circiter horam, ut supra, coram SSmo Sacramento oraverint; — *Indulgentiam decem annorum et totidem quadragenarum*, quotiescumque vere poenitentes, cum firmo proposito confitendi, aliquam Ecclesiam visitaverint et per aliquod tempus coram SSmo Sacramento pias preces effuderint (Breve ut supra).

2º Adscriptis pio Sodalitio in Urbe existentibus, qui vere poenitentes, confessi atque Sacra Communione refectioni, qualibet hebdomada, die per praesentia Statuta ipsis designato, vel etiam alio die, quatenus legitime impediti fuerint, per dimidiam circiter horam SSmm Sacramentum adoraverint in Urbis Ecclesiis, in quibus fit Quadraginta Horarum oratio, praeter Indulgentias Quadraginta Horarum conceditur:

Indulgentia Plenaria semel in singulis per annum mensibus, uno die cuiusque eorum arbitrio sibi eligendo (Breve 6 Martii 1883).

Iisdem adscriptis pio Sodalitio Romae existentibus, qui singulis hebdomadis, statuta die, vel alia, quatenus impediti ut supra, dimidiam circiter horam adorationis peregerint in Ecclesia S. Ioachimi in Urbe coram SSmo exposito, SSmus Dnus Noster Leo Papa XIII, motu proprio, sub die 6 mensis Septembris anni 1898, concessit omnes et singulas Indulgentias, quas consequerentur, si id praestarent in Ecclesiis Urbis, in quibus fit oratio Quadraginta Horarum.

3º Praeterea, sub eadem die 6 Septembris 1898, Sanctitas Sua concessit *Indulgentiam septem annorum et totidem quadragenarum* omnibus Christifidelibus quotiescumque devote adstiterint in eadem Ecclesia S. Ioachimi cuilibet ex piis actibus in num. VIII praesentium Statutorum expressis. Concessit denique idem SSmus Dnus Noster Leo Papa XIII in perpetuum *Indulgentiam Plenariam* omnibus Christifidelibus in die festo S. Ioachimi, dummodo poenitentes, confessi et sacra Communione refectioni, visitent ecclesiam S. Ioachimi in Urbe, ibique orent pro Ecclesiae catholicae exaltatione et ad mentem Summi Pontificis (6 Septembris 1898).

Omnes et singulae supramemoratae Indulgentiae sunt defunctis applicabiles.

SSmus Dnus Noster Leo PP. XIII, qui in suo Motu Proprio sub die 20 Iulii huius decurrentis anni iam edixerat se opportune perlaturum leges, ad quarum normam regeretur pium Sodalitium sub titulo ab Adoratione Reparatrice Gentium Catholicarum, in Ecclesia S. Ioachimi de Urbe canonice erectum, in Audientia habita die 6 Septembris 1898 ab infrascripto Card. Praefecto S. Congnis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae, audita relatione de Statutis pro memorato pio Sodalitio, ex iussu eiusdem Sanctitatis Suae elaboratis, mandavit, ut per Rescriptum praefatae S. Congnis memorata Statuta adprobarentur, una cum eisdem adnexo Summario omnium Indulgentiarum, quibus idem pium Sodalitium ab eadem Sanctitate Sua hucusque ditatum fuit. Quapropter eadem S. Congregatio, mandato SSmi obtemperans, per praesens Rescriptum Statuta dicti Sodalitii, uti prostant in superiori schemate, adprobat et servanda praecipit ab universis eidem Sodalitio adscriptis et in posterum adscribendis: item et praedictum Summarium, nunc primum ex documentis excerptum, uti authenticum recognoscit simulque typis mandari permittit. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congnis die 19 Septembris 1898.

Fr. Hieronymus Mr Card. Gotti, Praefectus.

Pro Rmo P. Dno Ant. Archiep. Antinoen. Secret.

Iosephus M. Canonicus Coselli, Substitutus.

L. S.

Grško-katoliška cerkev v Metliki.

Rimski papeži so od nekdanj prav posebno skrbeli za vzhodno cerkev in pazili, da se njeni starodavni obredi čisti ohranijo. Saj raznovrstnost v nebitnih stvareh še bolj povečava lepoto cerkve in še krasneje dokazuje njeno jedinstvo.

Sedanji sveti Oče prav mnogo delajo za to, da se oni deli vzhodne cerkve, ki so se tekom prvih stoletij, posebno pa za Focija v devetem in za Mihaela Cerularija v enajstem veku od Rima ločili, zopet nazaj povrnejo. Delovanje sv. Očeta ni brezuspešno, posebno po vzhodu so se v zadnjih letih mnogi tisoči zopet z Rimom združili.

V obsegu naše škofije imamo tudi nekatere stotine ljudi, ki pripadajo vzhodni cerkvi in imajo službo božjo v prelepem vzhodnem obredu in v staroslovenskem jeziku. Nekoliko teh ni z Rimom zedinjenih, nekateri pa so zedinjeni in imajo svojega Rimu podložnega, sv. Očetu popolno vdanega in za edinstvo gorečega škofa v Križevcih na Hrovaškem.

Ti verniki vzhodnega obreda, ki so z nami zedinjeni, so prvi poklicani, da si pridružijo še druge z Rimom nezedinjene vernike istega obreda, da se združijo in pridejo med tisto čredo, katero pase sv. Peter.

Toda ti zedinjeni verniki pri nas še nimajo svoje cerkve, kjer bi se mogli shajati Boga častiti in svoje verske dolžnosti spolnjevati; nameravajo si pa novo cerkev sezidati v Metliki, kar je meni neizrekljivo drago in kar je popolnoma v smislu prizadevanj svetega Očeta Leona XIII. Kako vesel bom tistega dne, ko bodo tudi v naši škofiji prvič obhajali službo božjo katoličani vzhodnega obreda!

Le privoščimo jim lastno cerkev in kolikor je mogoče jih podpirajmo, da se jim srčne želje skoraj izpolnijo. Kaj ne, saj bi tudi nam drago bilo, ko bi živeli tam na vshodu, kjer ne bi bilo naših cerkva z nam priljubljenim zapadnim latinskim obredom, pa bi mogli s pomočjo sobratov sezidati sebi novo cerkev, kjer bi službo božjo po svojem obredu praznovali? Kar pa želiš, da ti drugi storé, stori tudi ti drugim.

Prizadevanja torej naših sobratov katoličanov vzhodnega obreda vsem, posebno pa duhovnikom, prav vroče priporočam.

V Ljubljani na praznik sv. Cirila in Metoda 1899.

† **Anton Bonaventura,**
škof.

Duhovne vaje za čč. gg. duhovnike.

Duhovne vaje za gg. duhovnike bodo letos dvakrat. Prve se prično dné 21. avgusta ob 6. uri zvečer in se končajo dné 25. avgusta zjutraj. Druge se prično dné 28. avgusta in se končajo 1. septembra.

Čč. gg. duhovniki se vabijo, da se jih udeležé v prav obilnem številu. Ker se jim nudi dvakrat prilika, se ne more nihče opravičeno izgovarjati, da se vsled dušnopastirskih skrbi ni mogel vdeležiti te velike duhovne

milosti. Zlasti pa naj gotovo pridejo tisti čč. gospodje, ki se duhovnih vaj niso udeležili že več let.

Blaženi P. Peter Kanizij T. J. je izrekel v pismu, ki ga je pisal l. 1543. iz Moguncije nekemu prijatelju, o duhovnih vajah, ki jih je vodil bl. Peter Faber vpričo mnogih škofov in duhovnikov, naslednjo sodbo: „Quod ad me attinet, dici vix potest, quemadmodum exercitationibus illis spiritualibus animum ac sensus

immutari, mentem novis coelestis gratiae radiis collustrari et novo quodam me vigore affici senserim, sic ut et in corpus redundante divinae beneficentiae copia totus corroborari, atque in alium prorsus hominem transformari viderer." (Braunsberger, B. P. Canisii S. J. epistolae et acta. Friburgi, 1896, pag. 77.) Na nas je, da obrodé duhovne vaje podoben sad tudi v nas. Bog pa daj svojo milost!

Čč. gg. duhovniki, ki se nameravajo poslužiti lepe prilike, naj o tem svojem namenu takoj obvesté čč. dekanjske urade, da morejo le-ti tu sem poročati do 12. avgusta. Določno pa naj vsakdo naznani, ali se namerava udeležiti duhovnih vaj prvikrat ali drugikrat, da se more vse potrebno oskrbeti pravočasno.

49.

Tridnevne duhovne vaje za p. n. gg. učitelje.

Gospodje učitelji se celo leto mnogo trudijo, da bi našo mladino kar se dá dobro podučili in vzgojili; zraven imajo pa še mnogo drugih skrbi in opravil, uradnih in zasebnih.

Kako lahko se dogodi, da se v tem vsakdanjem neprestanem delu malo preveč pozabi na prvo in najbolj potrebno opravilo: *na skrb za srečno smrt in srečno večnost*. Kaj bi jim koristilo, ko bi v vzvišenem svojem poklicu še tako uspešno delovali, pridobili si priznanje mladine, ljudstva in poglavarjev, ko bi pa zgrešili pot večnega življenja! Življenje hitro beži, vsaki dan sem bliže smrti, groba, sodbe in večnosti! Kako nespametno bi ravnali, ako na ta čas ne bi mislili, zanj se ne pripravljali!

Da se za ta odločilni čas bolje pripravimo, zato imamo mi duhovniki, zato imajo tudi redovniki in redovnice *vsako leto duhovne vaje*. Če so pa duhovne vaje ne samo koristne, ampak tudi kar naravnost potrebne nam, ki se vendar že vsled poklica bolj pečamo z večnostjo, ali ne bodo še bolj koristne in potrebne za gg. učitelje?

V duhovnih vajah se človek za nekoliko dnij iz vsakdanjega šuma umakne v samoto, kjer pod vodstvom dobrega duhovnika premišljuje večne resnice: o našem zadnjem namenu, o nalogi naši na svetu, o Bogu, o smrti, o sodbi, o večnosti, o grehu, o usmiljenju Božjem, o križanem Zveličarju, o pokori, o ljubezni Jezusovi. Vsa premišljevanja imajo namen pomagati nam, da bolj spoznamo dotične resnice, da preiščemo svoje življenje

in pogledamo, da li se z večnimi resnicami vjema ali ne, da je popravimo, v kolikor se ne vjema in da se v dobri spovedi zopet z Bogom spravimo.

Kaj ne, da je zares imenitno nekoliko časa preživeti v samoti, opustiti vse druge opravke in skrbi, pa edino večne resnice in svoje življenje premišljevali, ter vse storiti, kar je potrebno, da se vsakdanje življenje zopet strinja z večnimi resnicami.

Zato sem poskrbel, da se bodo početkom septembra tudi za gg. učitelje priredile tridnevne duhovne vaje v slovenskem jeziku. V bogoslovnem semenišču bodo gg. učitelji dobili stanovanje in prav vso postrežbo za jedno krono na dan. Poskrbelo se bo, da bodo mogli vsaki dan iti šetat in razvedrit se na alojzniški vrt. Dnij še sedaj prav točno ne morem odločiti, ker je to odvisno od raznih popravil po semenišču, kako in kedar se bodo dovršila. *Le toliko morem reči, da bodo okoli Malega Šmarna.*

Prijavljam pa že sedaj vse to gg. učiteljem prosi jih, *naj bi se duhovnih vaj v prav obilnem številu udeležili*. Kdor se za to odloči, naj se vsaj *do 15. avgusta* ustmeno ali pismeno oglasi in sicer pri prečast. gosp. prelatu *dr. Janezu Kulavicu*, kanoniku in vodju semenišča. *)

Obilnega božjega blagoslova želi vsem

† Anton Bonaventura,
škof.

V Ljubljani, dné 22. julija 1899.

*) Priložena povabila naj se razdelé p. n. gg. učiteljem.

Obletnica za pokojno cesarico Elizabeto in titulatura Njenega veličanstva ob žalnih slavnostih.

C. kr. deželno predsedništvo sporoča z dopisom z dne 30. septembra 1898, št. 4686/Pr., semkaj doslovno:

„Laut einer an das hohe k. k. Ministerium des Innern gelangten Mittheilung des Obersthofmeisteramtes Seiner k. und k. Apostolischen Majestät vom 22. September 1. J., Z. 8091, haben zu Folge Allerhöchster Anordnung die Sterbegeächtnis-Andachten für weiland Ihre Majestät die Kaiserin und Königin Elisabeth am 9. und 10. September jeden Jahres in der üblichen Weise stattzufinden, daher von nun an der 9. September (Vorabend des Sterbetages) als neuer Hofnormatag zu gelten hat.“

Gleichzeitig wurde die Allerhöchste Bestimmung getroffen, dass die Sterbegeächtnis-Andachten für weiland Ihre Majestät die Kaiserin und Königin Maria Anna aufzuhören haben, wonach auch der bezüglich Hofnormatag d. i. der 3. Mai künftighin entfällt.

Hievon beehre ich mich das hochwürdigste Ordinariat zufolge Erlasses Seiner Excellenz des Herrn

Ministerpräsidenten als Leiters des Ministeriums des Innern vom 26. September 1. J., Z. 7407 M. I., höflichst in Kenntnis zu setzen.“

Dalje sporoča isto predsedništvo z dopisom z dne 18. marca 1899, št. 1495/Pr.:

„Seine k. und k. Apostolische Majestät haben Allerhöchst zu bestimmen geruht, dass bei den in Zukunft für weiland Ihre Majestät die Kaiserin und Königin Elisabeth stattfindenden Trauerfeierlichkeiten auf den Wappenschildern u. s. w. die Titulatur „Ihre Majestät die Kaiserin und Königin Elisabeth“ („Imperatrix et Regina Elisabetha“) zu gebrauchen sei.“

Hievon beehre ich mich das hochwürdigste fürstbischöfliche Ordinariat zu Folge Erlasses des Herrn Ministerpräsidenten als Leiters des k. k. Ministeriums des Innern vom 15. März 1899, Z. 1716 M. I., höflichst in Kenntnis zu setzen.“

51.

Razglas.

Ker mnogo župnijskih uradov doslej ni še poslalo odgovora na vprašanja o socialnem delovanju katoliške cerkve v dotični župniji, naj blagovolijo odgovoriti do konca avgusta 1899. na tu sledeča

Vprašanja

o socialnem delovanju katoliške cerkve v ljubljanski škofiji.

Dekanija:

Župnija:

1. Ime župnije (ali je vas, trg, mesto?) število v župnijo pripadajočih vasi. Ustanovno leto in ustanovitelj župnije.

2. Število župljanov - katoličanov; koliko protestantov, židov itd.?

3. Koliko duhovnikov opravlja katehetsko službo, v kateri šoli?

4. Ali je morda v župniji kaka še ne realizirana duhovsko-pastirska ustanova? Kdo jo je ustanovil?

5. Ali je v župniji še kaka druga ustanova za duhovnike, realizirana ali ne realizirana, n. pr. za pridigarja, mašnika, bolniškega kurata?

6. Kdaj je bil v župniji zadnji misijon? Kateri redovniki so ga vodili? Kak uspeh? Koliko komunikantov; ali se je pokazal kak izvanreden dogodek? Ali je ustanova za misijone? Od kdaj? V kakih obrokah morajo biti misijoni?

Ali je v župniji kaka božja pot, cerkev ali kapelica? Koliko romarjev na leto, koliko obhajanih? Ali imajo sicer ljudje do kakega altarja (svetnika ali svetnice) v župniji posebno zaupanje? Kako se to pojavlja?

7. Ali je dušni pastir dolžan glasom ustanove ali po stari navadi dajati kak prinos v socialne namene? V čem je ta obveznost?

8. Ali je v župniji kaka ne še realizirana samostanska ustanova? Za kateri red? V kak namen?

9. Ali je v župniji kak samostan? Kdo ga je ustanovil, v kake namene?

10. Ali je v župniji kaka šolska ustanova za dečke ali za deklice? Kdo jo vodi?

11. Ali je v župniji kako društvo za odgojo katoliške mladine? Od kedar? Koliko ima članov? Kako prispevajo? Je-li morda kaka kuhinja za revno šolsko mladino, ali se sicer skrbi za njih obleko?

12. Ali je v župniji kaka javna (župnijska) knjižnica? Koliko šteje knjig, odjemalcev?

13. Ali so v župniji še kaka druga društva, katera so zasnovali duhovniki in jih morda tudi še vodijo; pri vsakem naj se navede: čas ustanove, kdo ustanovil? koliko članov? kolik letni prinos?

Bratovščine? Marijine družbe: za može, žene, mladeniče, dekleta? Sv. Detinstvo? Družba treznosti? Delavsko društvo? Mladeniško društvo? Gospodarsko društvo? Zadruga?

14. Je-li v župniji kaka ubožna ustanova? Kdo ustanovil? Kdaj? Koliko ljudi jo uživa? Je-li kaka hiša v ta namen zidana? So-li v navadi vsakoletne zbirke revežem v prid? — Je-li v župniji Vincencijeva družba? Koliko članov?

15. Je-li v župniji kaka bolnišnica? Kedo jo oskrbuje, ali kak red? Koliko jih streže in kolikim? Otrokom, odraslim, ali obema spoloma? — Ali je v župniji kako pogrebno društvo? Ali se sicer ubožcem poskrbi za dostojen pogreb?

52.

Kanonična vizitacija in sv. birma

v vipavski dekaniji meseca septembra 1899.

Dné 1. septembra, v petek se pripeljejo premilostljivi knez in škof v Št. Vid, kjer bodo v soboto 2. septembra zjutraj delili zakrament sv. birme, popoldne istega dne je vizitacija na Lozicah. V nedeljo, 3. septembra zjutraj sv. birma v Šturiji, popoldne vizitacija na Ustiji. V ponedeljek, 4. septembra zjutraj sv. birma na Vrabčah, popoldne sv. birma v Poddragi; v torek, 5. septembra sv. birma v Vipavi. V sredo, 6. septembra zjutraj odhod na Goro in sv. birma ondi,

popoldne vizitacija na Erzelju; v četrtek, 7. septembra zjutraj sv. birma na Slapu, popoldne se bodo vršila duhovna opravila v Logu; v petek, 8. septembra dopoldne duhovna opravila (spovedovanje in pontifikalna sv. maša) v Logu, popoldne vizitacija na Vrhpolju; v soboto, 9. septembra zjutraj sv. birma na Planini; v nedeljo, 10. septembra posvečevanje nove župne cerkve in sv. birma v Budanjah; v ponedeljek, 11. septembra zjutraj sv. birma na Colu, popoldne v Podkrajju.

53.

Raziskavanje po maticah.

Vsi čč. gg. maticarji se pozivljajo, da preiščejo po svojih maticah, ako najdejo vpisan kateri izmed naslednjih podatkov:

1. Rojstvo Antonije Doerer, rojene l. 1844 (menda 2. januarja) nekje v ljubljanski škofiji.

2. Poroko Janeza Adler, rojenega l. 1830 v Gabrovki, župnija Zagradec, z Rozalijo, alias Uršulo Sterbetz, tudi Sterbenk, ki se je sklenila l. 1868 ali nekaj let pozneje, bržkone nekje na Kranjskem.

3. Smrt Josipa Terdan, ki je bil rojen leta 1818 v Kostanjevici kot zakonski sin nadzornika finančne straže Mihaela Terdana. Sodi se, da je umrl leta 1860, gleda naj se pa tudi še nekaj let prej.

Čč. gg. maticarji, ki najdejo omenjeno rojstvo, poroko ali smrt v svojih maticah, naj pošljejo knezoškofijskemu ordinarijatu zadevni *ex offio* matični izpisek.

54.

Sit rationabile obsequium.

Razna praznoverna pisma se med ljudmi hranijo in razširjajo v sijaju pobožnosti, so pa v resnici vernikom na kvar, cerkvi na sramoto. Skušnja uči, da so praznoverju vdani sicer bolj oni ljudje, ki so po življenju cerkvi odtujeni, toda tudi dobri verniki so včasih zbegani; vsaj po nekaterih krajih bo treba ljudstvo poučiti. Razširjena so „pismo iz nebes“, drugo „zapisano z zlatimi črkami in najdeno . . .“, „močna in za vse ljudi zdravljiva molitev“; zadnji čas se močno razširja v nemškem jeziku pisana „jeruzalemska molitev“ v

raznih oblikah. Molitve v teh in enakih pismih so večinoma nespodtakljive, a to naj dušnega pastirja ne moti, da ne bi nastopil odločno proti skrivno razširjanju pismom, zavoljo raznih pristavkov, s katerimi se goji praznoverstvo, in občutno škoduje verski zavesti. Naravnost pogubljiva je n. pr. obljuba, „kdor to molitev izgovarja, ali pri sebi nosi, mu bodo gotovo grehi odpušteni“; zanikernež se rad oklene te rešilne bilke upanja, da bolj brez skrbi greši. Pogubljiva je posebno grožnja, „kdor to molitev zanemari, stori smrten

greh"; kdor si dá vest zbegati, in stori proti vesti, trpi potem res škodo na svoji vesti. Vse obljube in grožnje imajo skupno to hudobijo, da pripisujejo čudotvorno moč, pripisujejo neizogiben uspeh proti naravi našega razmerja do Stvarnika. Nekateri pristavki so tako zviti, da preprost človek vidi tak uspeh. Na primer pri jeruzalemski molitvi „to molitev je treba devetkrat prepisati, devetim osebam v devetih dneh odposlati, potem devet dni trikrat na dan moliti. Ta molitev je bila najprej poslana nekemu škofu v Zieren, on jo je poslal devetim osebam naprej. Kdor to opusti, stori smrten greh in ga zadene različna nezgoda; med devetdnevno pobožnostjo se ena želja izpolni“. Naj kedo verjame to nespamet ali ne, kako nezgodo bo gotovo imel v več dnevih, in da bi se komu v devetih dnevih prav nobena želja ne izpolnila, bi bil skoraj

čudež; preprost človek pa bo za pričo stal, da se je grožnja ali obljuba resnično izpolnila. Lahko je spoznati škodo takega praznoverja. Slabi verniki se v zanikernosti potrjujejo, dobri se begajo, na cerkev pada sramotenje. Zatorej bo marsikje gotovo umestno, ako ne celo potrebno, da dušni pastirji, ako opazijo take slučaje, vse ljudstvo pozitivno pouče o našem razmerju do Boga in cerkve Kristusove. Bog edini je Gospod, ki sme ukazovati, ubogati moramo le Njega, in kogar je On postavil. Bog sodi, plačuje in kaznuje po naši notranji vrednosti (ne po bolj ali manj slepo-srečno najdenih pismih). Neizogibno zanesljivo nam je Bog obljubil le eno, da nas bo vzel k sebi, ako ga ljubimo; kaj on od nas terja, moramo izvedeti od Onega, ki je od Boga poslan, od Jezusa, v čegar imenu govori in uči sveta cerkev.

55.

Konkurzni razpis.

Razpisujejo se župnije: Črni vrh nad Idrijo v idrijski dekaniji; Dole v litijski dekaniji; Nova Oselica v loški dekaniji; Sv. Vid nad Cerknico v cerkniški dekaniji.

Prosvenci za župnijo Črni vrh nad Idrijo naj naslove svoje prošnje na preč. kn. šk. ordinarijat v Ljubljani; za župnijo Dole na preč. kolegijalni kapitul v Novem mestu; za župnijo Nova Oselica na častito lastništvo patronske graščine v Škofji Loki; za

župnijo Sv. Vid nad Cerknico pa na slavno lastništvo patronske graščine Nadlišek (Nadlischegg).

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se s tem določi 16. september 1899.

Potom okrožnice z dné 15. junija 1899, št. 3069, so bile razpisane župnije: Ihan v moravški dekaniji; Košana v trnovski dekaniji in Radovica v semiški dekaniji.

56.

Škofjska kronika.

Podeljene so župnije: Dolenja vas pri Ribnici č. g. Ignaciju Šaleharju, župniku na Dolih; Leskovec pri Krškem č. g. Frančišku Schweigerju, župniku na Radovici; Loški Potok č. g. Ivanu Rih-taršiču, kapelanu na Vrhniku; Pod draga č. g. Gustavu Kollerju, župniku na Babinem polju; Šenturška Gora č. g. Ivanu Hromcu, župniku v Novi Oselici; Trebelno č. g. Ivanu Hladniku, župnemu vikariju v Črnem vrhu nad Idrijo.

Premeščeni so bili čč. gg.: Peter Mohar iz Mošenj kot kapelan v Rovte; Frančišek Blei-weis, katehet pri uršulinkah v Škofji Loki, gre mesto v Železnike v Mošnje; Anton Čadež od Sv. Trojice pri Mokronogu kot katehet k uršulinkam v Škofji Loki; Avgust Schauer iz Koprivnika na Kočevskem v Stari log pri Kočevju; Josip Gliebe iz Kočevja v Koprivnik; Ivan Mišelčič, župni upravitelj v Zatičini kot kapelan v Slavino; Ivan Pelc, kapelan v Hrenovicah, kot ekspozit na Ubelsko; Ivan Medved iz Dobrnič v St. Lovrenc ob Temenici; Anton Poljšak iz Sostrega na Trato; Jurij Karlin iz Crnomlja na Vrhniku; Mihael Horvat, veroučitelj v Konjicah, kot župni upravitelj na Babino polje; Josip Šolar, kapelan v Boštanju, kot I. kapelan v St. Jernej; Frančišek Sturm iz Podzemlja v Reko na Kočevskem.

Valetudinarij Anton Medved gre za kuratnega beneficijata na Vače.

Na novo so nameščeni čč. gg.: Henrik Bukowitz kot kapelan v Sostrem; Anton Koritnik kot II. kapelan v Polhovem Gradcu; Anton Ratajec kot II. kapelan v St. Jerneju; Ivan De-bevec kot II. kapelan v Vipavi; Josip Demšar, kot mestni kapelan v Kočevju; Ivan Florijančič, kot mestni kapelan v Črnomlju; Alojzij Jerič, kot kapelan v Dobrničah; Ivan Kramar kot kapelan pri Sv. Trojici pri Mokronogu; Josip Nagode kot kapelan v Boštanju; Josip Perz kot kapelan v Podzemlju; Ivan Traven kot II. kapelan na Igu; Alojzij Wester kot II. kapelan v Selcih.

Stalni pokoj je dovoljen čč. gg.: Antonu Lenasiju, župniku v Ihanu; Frančišku Klemencu, župniku na Uncu; Matiji Torkarju, župniku v Košani.

Umrli sta p. n. čč. gg.: Peter Warthol, vpo-kojeni župnik in zlatomašnik, v Leonišču pri Ljubljani, dné 25. junija 1899, in pa Friderik vitez Premierstein, kanonik olomuškega kapitula in svetnik ljubljanskega kn. šk. konzistorija, dné 31. julija t. l. v Olomucu.

Priporočata se v molitev čč. gg. duhovnim so-bratom.

Knezoškofjski ordinarijat ljubljanski, dné 5. avgusta 1899.